

Prohlášení o investičním klimatu za rok 2021: Česká republika

 state.gov/reports/2021-investment-climate-statements/czech-republic

Shrnutí

Česká republika je středně velká, otevřená ekonomika, jejíž 74,4 procenta HDP je založeno na exportu převážně z automobilového a strojírenského průmyslu. Podle Českého statistického úřadu směřuje většina exportu země do Evropské unie (EU), jen do Německa jde 32,6 procenta. Spojené státy americké jsou největší exportní destinací České republiky mimo EU. Kvůli ekonomickým dopadům COVID-19 klesl český HDP v roce 2020 podle Českého statistického úřadu o 5,6 procenta. Ministerstvo financí předpovídá pro rok 2021 růst o 3,1 procenta.

Prezident Zeman podepsal „Návrh zákona o prověřování zahraničních investic“ 22. ledna 2021. Zákon dává vládě možnost prověřovat investice na zelené louce a akvizice investorů ze zemí mimo EU a vstoupí v platnost 1. května 2021.

Česká republika učinila kroky k diverzifikaci svých tradičních investic ve strojírenství do nových oblastí výzkumu a vývoje (R&D) a inovativních technologií. Strukturální financování EU umožnilo zemi otevřít řadu vědeckých a špičkových center světové úrovně. Největšími investory v ČR jsou členské státy EU.

Dne 27. listopadu 2019 byl v Parlamentu ČR představen návrh daně z digitálních služeb (DST) vypracovaný ministerstvem financí. Návrh by uvalil sedmiprocentní daň na příjmy z online reklamy, služeb online tržiště a služeb přenášejících uživatelská data pro společnosti s globálními ročními příjmy přesahujícími 750 milionů eur (893 milionů dolarů) a českými příjmy přesahujícími 100 milionů korun. (4,5 milionu dolarů). Od daně by byly navíc osvobozeny společnosti, které v České republice negenerují více než 10 % celkových evropských příjmů z krytých služeb. V Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR nyní čeká druhé čtení návrhu zákona. Legislativa sice počítá se sedmiprocentní sazbou

daně, ale existuje pozměňovací návrh na snížení sazby na pět procent. Návrh zákona bude muset projít ještě dvěma čteními v dolní komoře, než se dostane do horní komory parlamentu a poté ke schválení prezidentovi ČR. Pokud český parlament schválí návrh zákona o DST, nejbližší možný termín implementace by byl 1. července 2021.

Spojené státy 15. února 2020 oznámily, že plánují poskytnout až 1 miliardu USD na financování prostřednictvím Development Finance Corporation (DFC) zemím střední a východní Evropy v rámci iniciativy tří moří, aby posílily energetickou bezpečnost a hospodářský růst v regionu. DFC schválilo v prosinci 2020 první tranši americké podpory pro Three Seas Fund ve výši 300 milionů USD.

Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD) souhlasila 24. března 2021 s žádostí českého kabinetu vrátit se jako investor do České republiky po 13leté pauze, aby pomohla zmírnit dopady pandemie COVID-19 na ekonomiku. EBRD se plánuje dočasně (maximálně pět let) zapojit do investičních projektů v ČR a zaměří se především na pomoc soukromého sektoru.

Ekonomický dopad COVID-19 vyústil v historicky nejvyšší schodek státního rozpočtu České republiky v roce 2020 ve výši 367 miliard korun (16,7 miliardy USD) oproti původně plánovanému schodku 40 miliard korun (1,8 miliardy USD). K 28. únoru 2021 si Česká republika vyčlenila 25,5 procenta HDP (přibližně 65 miliard dolarů) na reakci na COVID-19, včetně přímé podpory 24 miliard dolarů (9,4 procenta HDP), 1,4 miliardy dolarů (0,5 procenta HDP) odklad daní a odvodů a 40 miliard dolarů (15,5 procenta HDP) v zárukách za půjčky.

Česká republika plně dodržuje standardy EU a Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) v oblasti pracovního práva a rovného zacházení se zahraničními a domácími investory. Mzdy nadále zaostávají za mzdami v sousedních západoevropských zemích (české mzdy jsou zhruba na třetině srovnatelných mezd v Německu). Růst mezd se po pandemii koronaviru zpomalil. Zatímco v letech 2018 a 2019 rostly mzdy ročně zhruba o 6 až 8 procent, v roce 2020 došlo podle Českého statistického úřadu k růstu jen o 4,4 procenta. V roce 2020 se

mzdy snížily především v pohostinství a nemovitostech, ale rostly ve zdravotnictví. Zatímco míra nezaměstnanosti vzrostla v roce 2020 kvůli COVID-19 na 3,3 procenta, zůstala nejnižší v EU.

Opatření	Rok	Index/Hodnocení	Webová adresa
Index vnímání korupce TI	2020	49 ze 180	http://www.transparency.org/research/cpi/overview
Zpráva Světové banky o podnikání	2020	41 ze 190	http://www.doingbusiness.org/en/rankings
Globální index inovací	2020	24 ze 131	https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator
Americké přímé zahraniční investice v partnerské zemi (mil. USD, historické pozice akcí)	2019	4,815	http://apps.bea.gov/international/factsheet/
HND Světové banky na hlavu	2019	21,940	http://data.worldbank.org/indicator/NY.GNP.PCAP.CD

Tabulka 1: Klíčové metriky a hodnocení

1. Otevřenost zahraničním investicím a jejich omezení

Politiky směrem k přímým zahraničním investicím

Česká vláda se aktivně snaží přilákat zahraniční investice prostřednictvím politik, které činí zemi konkurenceschopnou destinací pro firmy, kde se mohou usadit, provozovat a expandovat. Česká legislativa o investičních pobídkách (novelizovaný zákon č. 72/2000 Sb. s účinností od 6. září 2019) vytváří pobídkové platby pro investice s vysokou přidanou hodnotou, které se zaměřují na VaV a vytvářejí pracovní místa pro absolventy vysokých škol. Zákon odstraňuje pobídky pro investice zaměřené na nízko kvalifikovanou pracovní sílu a zavádí

příznivější pravidla pro technologické investice v odvětvích, jako je letecký průmysl, informační a komunikační technologie, vědy o živé přírodě, nanotechnologie a pokročilé segmenty automobilového průmyslu. Vláda navíc z důvodu COVID-19 schválila dne 30. listopadu 2020 změnu tohoto statutu,

CzechInvest, vládní agentura na podporu investic, která působí pod Ministerstvem průmyslu a obchodu (MOIT), jedná jménem české vlády se zahraničními investory. Dále CzechInvest poskytuje asistenci při realizaci investičních projektů, poradenské služby pro zahraniční investory vstupující na český trh, podporu dodavatelů a pomoc při rozvoji inovativních začínajících firem. Neexistují žádné zákony nebo praktiky, které by diskriminovaly zahraniční investory.

Česká republika je příjemcem značných PZI. Celkové zahraniční investice v ČR (vlastní kapitál + reinvestovaný zisk + ostatní kapitál) ke konci roku 2019 dosáhly 171,3 miliardy USD oproti 164 miliardám USD v roce 2018.

Jako středně velká, otevřená ekonomika tažená exportem je český trh silně závislý na zahraniční poptávce, zejména ze strany partnerů z EU. V roce 2020 směřovalo 83,5 procenta českého exportu do ostatních členských zemí EU, z toho 32,6 procenta do největšího obchodního partnera ČR, Německa, podle Českého statistického úřadu. Od vymanění se z recese v roce 2013 měla ekonomika do vypuknutí COVID-19 jedny z nejvyšších temp růstu HDP v Evropské unii. Zatímco v roce 2019 dosáhl růst HDP 2,4 procenta, v roce 2020 došlo k poklesu HDP o 5,6 procenta. Ministerstvo financí předpovídá pro rok 2021 růst o 3,1 procenta.

Česká republika neplánuje přijmout euro, protože se domnívá, že vlastní měna a nezávislá měnová politika jsou užitečné pro zvládnutí ekonomické krize, jako je ta současná způsobená pandemií COVID-19.

Pomalé tempo legislativních a soudních reforem kladlo překážky investicím, konkurenceschopnosti a restrukturalizaci společností. Česká vláda harmonizovala své zákony s legislativou EU a *acquis communautaire*. Toto úsilí zahrnovalo pozitivní reformy soudního

systemu, občanské správy, regulace finančních trhů, ochrany a prosazování práv duševního vlastnictví a v mnoha dalších oblastech důležitých pro investory.

Zatímco tam bylo mnoho úspěšných příběhů zahrnujících americké a jiné zahraniční investory, hrstka zažila problémy, například v mediálním průmyslu. Obavy z korupce vyjadřují zahraniční i domácí podniky.

Mezi dlouhodobé ekonomické výzvy patří řešení stárnoucí populace a diverzifikace ekonomiky od výroby směrem k ekonomice založené na vyspělejších technologiích a znalostech.

Omezení zahraniční kontroly a práva na soukromé vlastnictví a usazení

Zahraníční fyzické nebo právnické osoby mohou podnikat za stejných podmínek jako Češi. Zahraniční subjekty musí své stálé pobočky zapsat do českého obchodního rejstříku. Někteří odborníci, jako jsou architekti, lékaři, právníci, auditoři a daňoví poradci, se musí zaregistrovat pro členství v příslušné profesní komoře. Obecně platí, že licenční a členské požadavky platí stejně pro zahraniční i domácí profesionály.

V reakci na směrnici Evropské komise o prověřování investic ze září 2017 připravila česká vláda návrh legislativy prověřování zahraničních investic. Zákon vstoupí v platnost 1. května 2021 a dává vládě možnost přezkoumat investice na zelené louce a akvizice zahraničních investorů ze zemí mimo EU. Zákon umožňuje MOPO prověřovat PZI prakticky v jakémkoli sektoru české ekonomiky, ale specifikuje čtyři vysoce riziková odvětví, pro která je prověřování investic povinné: kritická infrastruktura, ICT systémy používané pro kritickou infrastrukturu, vojenská technika a citlivé položky dvojího užití. Mimo tato kritická odvětví nemají investoři ze zemí mimo EU žádnou povinnost hlásit akvizice nebo investice na zelené louce, ale MOIT může kdykoli během pěti let zpětně přezkoumat investice podle bezpečnostních obav, které mohou nastat. Prověřování akvizic se spouští, když se kupující mimo EU pokusí provést nákup, který by mu poskytl alespoň 10 % hlasovacích

práv české společnosti. Prověřování je však možné na ještě nižší hranici v případech, kdy má zahraniční investor další prostředky k uplatnění potenciálně škodlivé kontroly nad českou společností, například jmenováním zaměstnanců na klíčové pozice. Zákon dále dává regulačním orgánům značný prostor pro označení investora za „neEU“, pokud je investor „nepřímo kontrolován“ podniky nebo jednotlivci mimo EU. prověřování je možné na ještě nižší hranici v případech, kdy má zahraniční investor další prostředky k uplatnění potenciálně škodlivé kontroly nad českou společností, např. jmenováním zaměstnanců na klíčové pozice. Zákon dále dává regulačním orgánům značný prostor pro označení investora za „neEU“, pokud je investor „nepřímo kontrolován“ podniky nebo jednotlivci mimo EU. prověřování je možné na ještě nižší hranici v případech, kdy má zahraniční investor další prostředky k uplatnění potenciálně škodlivé kontroly nad českou společností, např. jmenováním zaměstnanců na klíčové pozice. Zákon dále dává regulačním orgánům značný prostor pro označení investora za „neEU“, pokud je investor „nepřímo kontrolován“ podniky nebo jednotlivci mimo EU.

Od začátku roku 2012 mohli občané USA a dalších zemí mimo EU v České republice nakupovat nemovitosti včetně zemědělské půdy bez omezení. Po implementaci zákona o prověřování investic od 1. května 2021 však mohou být nákupy pozemků investory ze zemí mimo EU prověřovány, pokud se nacházejí v blízkosti kritické infrastruktury, jako jsou vojenská zařízení. Podniky se mohou zapojit do jakékoli legální činnosti s dříve uvedenými omezeními v citlivých odvětvích. Právo zahraničních a tuzemských soukromých subjektů zakládat a vlastnit obchodní podniky je zaručeno zákonem. V platnosti jsou zákony o auditu, účetnictví a úpadku, včetně použití mezinárodních účetních standardů (IAS).

Další recenze investiční politiky

OECD naposledy provedla ekonomický průzkum vlády v roce 2020.

Usnadnění podnikání

Jednotlivci musí splnit řadu byrokratických požadavků, aby mohli založit firmu nebo působit jako nezávislý pracovník nebo dodavatel. MOIT poskytuje elektronického průvodce získáním živnostenského oprávnění, poskytuje pomoc krok za krokem, včetně odkazů na související legislativu a statistické údaje, a specifikuje úřady, s nimiž spolupracovat (např. registrace živnosti, daňová správa, sociální zabezpečení a obecní úřady), dostupné na:

<https://www.mpo.cz/cs/business/licensed-trades/guide-to-licensed-trades/> . MOIT také zřídilo regionální informační místa pro poskytování poradenských služeb souvisejících s podnikáním v ČR a EU. Seznam kontaktních míst je k dispozici

na: <https://www.businessinfo.cz/en/starting-a-business/starting-up-points-of-single-contact-psc/addresses-points-of-single-contact-psc/>.

Průměrná doba potřebná k zahájení podnikání je 25 dní podle indexu Světové banky „Doing Business“. Obchodní rejstřík České republiky je veřejně přístupný a poskytuje podrobnosti o podnikatelských subjektech včetně sídla a vedoucích pracovníků. Žádost o zápis do obchodního rejstříku lze podat v tištěné podobě, přímým zápisem u notáře nebo elektronicky, za předpokladu splnění kritérií online registrace.

Obchodní rejstřík je veřejně dostupný na:

<https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>. Živnostenský rejstřík České republiky je online informační systém, který shromažďuje a poskytuje informace o subjektech usnadňujících živnostenské a řemeslné podnikání, jak je konkrétně stanoveno souvisejícími právními předpisy. Je dostupný online na: <http://www.rzp.cz/eng/index.html> .

Vnější investice

Česká vláda nemotivuje zahraniční investice. Objem zahraničních investic je nižší než přichodzí PZI. Podle posledních údajů České národní banky činily české zahraniční investice v roce 2019 45,1 miliardy USD oproti investicím ze zahraničí 171,3 miliardy USD. České firmy však podle Exportní garanční a pojišťovací společnosti (EGAP) stále častěji investují v zahraničí, aby se přiblížily svým zákazníkům, ušetřily náklady na dopravu a zkrátily dodací lhůty. V rámci sankcí EU platí od roku 2017 úplný zákaz investic EU v Severní Koreji.

2. Dvoustranné investiční dohody a daňové smlouvy

Česká republika a Spojené státy již desítky let sdílejí dvoustrannou investiční smlouvu (BIT). Vláda Československa podepsala původní BIT se Spojenými státy v roce 1992 a Česká republika tuto smlouvu přijala v roce 1993, po rozpadu Československa. Češi smlouvu upravili v roce 2003 spolu s dalšími novými členy EU, kteří měli americké BIT, po jednáních s Evropskou komisí o konfliktech v rámci *acquis communautaire* EU .

Investiční smlouvy s Českou republikou podepsalo a ratifikovalo několik desítek zemí, některé jsou v procesu ratifikace. Úplný seznam smluv včetně dat ratifikace lze nalézt na webu Ministerstva financí pouze v českém jazyce: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/dohody-o-podpore-a-ochrane-investic/prehled-platnych-dohod-o-podpore-a-ochra> . Seznam všech BIT mezi Českou republikou a ostatními zeměmi je dostupný v angličtině na: <https://investmentpolicy.unctad.org/international-investment-agreements/countries/55/czechia> .

Od roku 1993 je v platnosti bilaterální americko-česká úmluva o zamezení dvojímu zdanění. V roce 2007 podepsaly vlády USA a ČR bilaterální totalizační dohodu, která osvobozuje Američany pracující v České republice od plateb do českého i amerického systému sociálního zabezpečení . Smlouva vstoupila v platnost 1. ledna 2009. V roce 2013 podepsaly vlády USA a ČR Dodatkovou dohodu o totalizaci, která upravuje původní smlouvu tak, aby odrážela novou českou legislativu v oblasti zdravotního pojištění. V roce 2014 Spojené státy a Česká republika podepsaly Dohodu o zlepšení mezinárodního daňového dodržování a implementaci amerického zákona o dodržování daňových předpisů pro zahraniční účty (FATCA).

3. Právní režim

Transparentnost regulačního systému

Daňové, pracovní, ekologické, zdravotní a bezpečnostní zákony a další zákony obecně nenarušují ani nebrání investicím. Politické rámce jsou v souladu s tržním hospodářstvím. Na poctivou soutěž na trhu dohlíží

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) (<http://www.uohs.cz/cs/homepage.html>). ÚOHS je ústředním správním orgánem zcela nezávislým ve své rozhodovací praxi. Úřad je pověřen vytvářením podmínek pro podporu a ochranu hospodářské soutěže a dohledem nad veřejnými zakázkami a veřejnou podporou.

Všechny zákony a předpisy v České republice jsou zveřejněny před jejich vstupem v platnost. Existují možnosti pro předchozí konzultace o připravovaných předpisech a mohou se jich zúčastnit všechny zainteresované strany, včetně zahraničních subjektů. Na internetu je k dispozici půlroční vládní plán legislativní a nelegislativní práce spolu s informacemi o návrzích zákonů a nařízení (často pouze v českém jazyce). Obchodní asociace, spotřebitelské skupiny a další nevládní organizace, včetně Americké obchodní komory, mohou předkládat připomínky k zákonům a nařízením. V platnosti jsou zákony o auditu, účetnictví a úpadku. Tyto zákony zahrnují použití mezinárodních účetních standardů (IAS) pro konsolidované skupiny společností. Veřejné finance jsou transparentní.

Mezinárodní regulační aspekty

Členství v EU vyžaduje, aby Česká republika přijímala zákony a nařízení EU, včetně rozhodnutí Evropského soudního dvora (ESD).

Československo bylo v roce 1947 zakládajícím členem GATT a členem Světové obchodní organizace (WTO). Od vstupu České republiky do EU v roce 2004 dohlíží na české akce ve WTO a při obchodních jednáních Evropská komise – nezávislý orgán zastupující všechny členy EU.

Právní systém a nezávislost soudů

Český obchodní zákoník a občanský zákoník jsou z velké části založeny na německém právním přístupu, který se řídí kontinentálním právním systémem, kde jsou kodifikovány hlavní oblasti práva a postupy. Obchodní zákoník podrobně popisuje pravidla týkající se právnických osob a je analogický právu obchodních společností ve Spojených státech. Občanský zákoník řeší především smluvní vztahy mezi stranami.

Český občanský zákoník, zák. č. 89/2012 Sb. a zákona o obchodních korporacích, zákona č. 90/2012 Sb. (zákon o korporacích) upravují obchodní a investiční činnost. Zákon o obchodních korporacích přinesl do českého práva obchodních společností podstatné změny, jako je dohled nad výkonem manažerského týmu společnosti, rozhodovací proces, odměňování a odpovědnost za škodu. Jsou zahrnuta podrobná ustanovení pro fúze a lhůty pro rozhodnutí orgánů o registraci společností, jakož i ochrana věřitelů a menšinových akcionářů.

Soudnictví je nezávislé na výkonné moci. Proti předpisům a donucovacím opatřením se lze odvolat a soudní proces je procesně kompetentní, spravedlivý a spolehlivý.

Zákony a předpisy o přímých zahraničních investicích

Agenda přímých zahraničních investic se řídí občanským zákoníkem a zákonem o obchodních korporacích. Nově přijatý zákon o prověřování investic, který vstoupí v platnost 1. května 2020, navíc umožní vládě prověřovat investice na zelené louce a akvizice investorů ze zemí mimo EU z hlediska národní bezpečnosti.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR provozuje internetovou stránku „one-stop-shop“, která je dostupná pouze v češtině na adrese <https://www.businessinfo.cz/>, která pomáhá zahraničním společnostem při zakládání a řízení podniku se zahraniční majetkovou účastí v České republice, včetně orientace v zákonných požadavcích, udělování licencí a působení na trhu EU.

Soutěžní a antimonopolní zákony

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) je ústředním orgánem odpovědným za vytváření podmínek pro podporu a ochranu hospodářské soutěže. ÚOHS také dohlíží na zadávání veřejných zakázek a monitoruje programy státní podpory (dotací). V čele ÚOHS stojí předseda, který je jmenován prezidentem České republiky na šestileté funkční období.

Vyvlastnění a odškodnění

Vládní nabývání majetku se provádí pouze pro veřejné účely nediskriminačním způsobem a v plném souladu s mezinárodním právem. Proces pátrání po historii nabývání majetku a pozemků může být složitý a časově náročný, je však nutné zajistit jasný titul. Investoři podílející se na privatizaci státních podniků jsou chráněni před restitučními nároky prostřednictvím závazné smlouvy s vládou.

Řešení sporů

Úmluva ICSID a Newyorská úmluva

Česká republika je signatářem a smluvním státem Úmluvy o řešení investičních sporů mezi státy a národy jiných států (Úmluva ICSID). Rovněž ratifikovala Úmluvu o uznávání a výkonu rozhodčích nálezů (New York Convention z roku 1958), která zavazuje místní soudy k výkonu zahraničního rozhodčího nálezu, pokud splňuje zákonná kritéria.

Řešení sporů mezi investorem a státem

Americko-česká bilaterální investiční smlouva z roku 1993 obsahuje ustanovení týkající se řešení sporů prostřednictvím mezinárodní arbitráže. Za posledních 10 let vedla Česká republika 29 známých arbitrážních sporů se zahraničními investory.

Mezinárodní obchodní arbitráž a zahraniční soudy

Mediace je možností téměř ve všech oblastech práva včetně rodinných, obchodních a trestních. Mediátory lze sjednat mezi stranami sporu a vyhledat je prostřednictvím takových zdrojů, jako je Česká asociace mediátorů, Česká advokátní komora nebo Unie pro rozhodčí a mediační řízení České republiky. V oblasti mediace působí řada dalších nevládních organizací (NNO) a subjektů. Směrnice 2008/52/ES umožňuje účastníkům sporu požádat, aby byla písemná dohoda vyplývající z mediace vymahatelná. K výsledkům mediace může přihlížet státní zástupce a soud při rozhodování v dané věci. Místní soudy uznávají a vymáhají zahraniční rozhodčí nálezy vydané proti vládě.

Konkurzní řád

Vláda k 1. červnu 2019 novelizovala konkurzní zákon a rozšířila kategorie dlužníků způsobilých k oddlužení. Kromě toho, aby ochránila podniky postižené COVID-19 před bankrotem, přijala vláda v dubnu 2020 zákon, který uvaluje moratorium na podání žádostí o vymáhání pohledávek vůči všem společnostem do konce srpna 2020. Toto období bylo později prodlouženo do 30. 2021. Zákon také pozastavil firmám povinnost podat návrh na konkurz do konce června 2021, pokud nebudou schopny dostát svým závazkům. Vláda ČR dále v reakci na směrnici EU o insolvenční návrhla novelu zákona o úpadku, kterou nyní schvaluje Parlament. Novela by zkrátila dobu oddlužení fyzických osob z pěti na tři roky.

Česká republika se umístila na 16. místě ve vydání Světové banky Doing Business Report za rok 2020 za snadné řešení insolvence.

4. Průmyslová politika

Investiční pobídky

Česká republika nabízí pobídky zahraničním i domácím firmám, které investují do výrobního sektoru, technologických a R&D center a center podpory podnikání. Novelizovaný zákon č. 72/2000 Sb. vstoupila v platnost 6. září 2019 a přesunula dostupnost pobídkových programů ze všech typů investic pouze na ty, které vyžadují VaV a vytvářejí pracovní místa pro absolventy vysokých škol, ale i ve specializovaných odvětvích, jako je letecký průmysl, informační a komunikační technologie, vědy o živé přírodě, nanotechnologie a vyspělé segmenty automobilového průmyslu. Pobídky jsou financovány ze státního rozpočtu ČR i ze strukturálních fondů EU. Vláda poskytuje investiční pobídky ve formě úlev na dani z příjmu právnických osob po dobu 10 let, peněžní dotace na vytvoření pracovního místa až do výše 8 000 USD na pracovní místo, peněžní granty na školení až do výše 50 procent nákladů na školení a peněžní granty na nákup dlouhodobého majetku až do výše 20 procent způsobilých nákladů. Vláda v reakci na COVID-19 schválila 30. listopadu 2020 novelu tohoto zákona, která výrobcům osobních ochranných pracovních prostředků a zdravotnických prostředků umožňuje snáze získat investiční pobídky, protože stát považuje tyto

produkty za strategické pro ochranu občanů. ' životy a zdraví během pandemie. Kromě toho, aby podniky nezdržovaly investice kvůli vysoké nejistotě způsobené COVID-19, poslední novela také snižuje limity pro získání investičních pobídek především pro malé a střední investory. Poslední novela také umožňuje společnostem postiženým COVID-19 požádat o prodloužení lhůty pro plnění všeobecných podmínek investičních pobídek. Česká republika navíc v roce 2019 výrazně rozšířila pobídky filmového průmyslu poskytované prostřednictvím státní organizace Český filmový fond. Nové pobídky pokrývají až 20 % uznatelných nákladů zahraničních filmařů.

Vláda nemá běžnou praxi vydávání záruk nebo společné financování projektů PZI.

Zóny zahraničního obchodu/volné přístavy/usnadnění obchodu

Jak české zákony, tak zákony EU umožňují zahraničním investorům zapojeným do společných podniků využívat výhod obchodních nebo průmyslových bezcelních zón, do kterých lze dovážet a později vyvážet zboží bez placení cla. Zacházení se zónou volného obchodu znamená, že clo je třeba platit pouze v případě, že zboží dovezené do zóny volného obchodu je zavedeno do místní ekonomiky. Od té doby, co se Česká republika stala součástí jednotného celního území Evropského společenství a nyní nabízí různé výjimky z celních sazeb, původní využívání těchto zón volného obchodu založené na celních tarifech upadlo.

Požadavky na výkon a lokalizaci dat

Hostitelská vláda nenařizuje místní zaměstnanost. Neexistují žádné vládou stanovené podmínky pro povolení investovat. Hostitelská vláda nedodržuje „nucenou lokalizaci“.

Vízový proces pro zahraniční investory ze zemí mimo EU a jejich zaměstnance je časově náročný a pomalý, ale požadavky jsou stejné pro domácí společnosti, společnosti z EU i mimo EU.

Česká republika dodržuje právo EU upravující lokalizaci a výkon dat. Česká republika silně podporovala vytvoření nařízení EU o volném toku neosobních údajů, které vstoupilo v platnost v květnu 2019, s tím, že podpoří konkurenceschopnou datovou ekonomiku a urychlí rozvoj umělé inteligence.

Rozhodnutí nejvyššího soudu EU v kauze *Schrems II* ze 16. července 2020, které zrušilo platnost právního základu rámce EU-US Privacy Shield, značně zatížilo společnosti přenášející osobní údaje z České republiky do Spojených států.

Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR schválila 5. března 2021 „Návrh zákona o digitalizaci orgánů veřejné moci („Cloud Bill“), který představuje nejnovější krok v úsilí země přesunout vládní data do cloudu. Návrh zákona nyní musí schválit Senát a podepsat prezident. Česká vláda navrhla legislativu, která umožní ministerstvům spolupracovat s globálními poskytovateli cloudových služeb při migraci vládních dat do cloudu. Legislativa se snaží zprovoznit „Cloudový katalog“ poskytovatelů cloudových služeb, kteří jsou certifikováni jako bezpeční a důvěryhodní partneři pro vládní data. Návrh legislativy nařizuje ukládat citlivé vládní údaje v EU, ale umožňuje globálním poskytovatelům cloudových služeb (včetně amerických společností) přenášet data do zámoří pro účely běžné údržby.

5. Ochrana vlastnických práv

Nemovitosti

Nemovitosti (pozemky a stavby) nacházející se na území České republiky musí být zapsány v národním katastru nemovitostí pod katastrálním úřadem. Katastr obsahuje informace o pozemcích a budovách, bytových jednotkách a nebytových prostorech, zástavních právech a další informace a je veřejně dostupný pouze v českém jazyce online na: <https://nahlizenidokn.cuzk.cz/> . Převod vlastnického práva k nemovitostem (např. kupní a kupní smlouva) je účinný ode dne sepsání písemné smlouvy a zápisu převodu vlastnického práva do

katastru nemovitostí. Česká republika se umístila na 32. místě za snadnou registraci majetku v indexu Doing Business 2020 Světové banky.

Je zde zanedbatelný podíl pozemků, které nemají jasný titul. Pokud se legálně zakoupená nemovitost stane neobydlenou, vlastnictví nemovitosti se nevrátí na squattery.

Práva k duševnímu vlastnictví

Česká republika je členem Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) a smluvní stranou Bernské úmluvy, Pařížské úmluvy, Smlouvy o patentové spolupráci (PCT), Smlouvy WIPO o autorských právech a Smlouvy WIPO o výkonech a zvukových záznamech. Vnitrostátní legislativa chrání všechna práva duševního vlastnictví (IPR), včetně patentů, autorských práv, ochranných známek, průmyslových vzorů a užitných vzorů. Novelou zákona o ochranných známkách a zákona o autorském právu uvedly české právo do souladu s příslušnými směrnici EU a Dohodou Světové obchodní organizace (WTO) o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS). Trestní zákoník stanoví maximální trest osm let odnětí svobody za porušení ochranné známky, průmyslových práv a autorských práv. Celní správa ČR a Česká obchodní inspekce mají ze zákona pravomoc zadržet padělané zboží. Informace o zabavení padělaného zboží a případech porušování práv duševního vlastnictví sleduje Celní správa. Informace jsou dostupné v češtině

na <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/dusevni-vlastnictvi.aspx>.

Česká republika byla v roce 2011 odstraněna ze sledovaného seznamu zvláštní zprávy amerického obchodního zástupce 301. Zatímco online pirátství v České republice bylo některými americkými subjekty uváděno jako oblast zájmu, právní rámec pro ochranu a vymáhání práv duševního vlastnictví byl testováno a prokazatelně úspěšné při potrestání porušovatelů. V reakci na směrnici EU o autorských právech z roku 2019 navrhla česká vláda v listopadu 2020 novelu svého autorského zákona. Novela vyjasní právo držitelů autorských práv

obdržet platbu za online distribuci jejich obsahu třetími stranami. Směrnice EU o autorských právech vyžaduje, aby Česká republika aktualizovala svou legislativu do 7. června 2021. Česká republika není ve zprávě USTR 2020 Notorious Markets Report uvedena jako hostitel žádné fyzické trhy,

Další informace o smluvních závazcích a kontaktních místech v místních kancelářích IPR naleznete v profilech zemí WIPO na <http://www.wipo.int/directory/en/> .

6. Finanční sektor

Kapitálové trhy a portfoliové investice

Česká republika je otevřená portfoliovým investicím. Na Burze cenných papírů Praha (BCPP) je kótováno 55 společností. Celkový objem obchodů s akciemi se snížil ze 142,55 miliardy Kč (6,5 miliardy USD) v roce 2018 na 108,78 miliardy Kč (5 miliard USD) v roce 2019 s průměrným denním objemem obchodů 435,12 milionu Kč (19,9 milionu USD).

V březnu 2007 vytvořila BCPP Energetickou burzu Praha (PXE), která byla později přejmenována na Power Exchange Central Europe, pro obchodování s elektřinou v České republice a na Slovensku a později v Maďarsku, Polsku a Rumunsku. Cílem PXE je zvýšit likviditu na trhu s elektřinou a vytvořit standardizovanou platformu pro obchodování s energií. Německá energetická burza EEX v roce 2016 získala dvě třetiny akcií PXE. Po akvizici těžila PXE jak ze zvýšeného počtu obchodníků, tak ze zvýšeného objemu obchodů.

Česká národní banka jako orgán dohledu nad finančním trhem stanovuje pravidla k zajištění stability bankovního sektoru, kapitálových trhů, pojišťovnictví a penzijního připojištění a soustavně reguluje, dohlíží a případně ukládá sankce za nedodržování tato pravidla.

Centrální registr úvěrů (CCR) je informační systém, který shromažďuje informace o úvěrových závazcích jednotlivých podnikatelů a právnických osob a umožňuje efektivní výměnu informací mezi

účastníky CRÚ. Účastníky CRÚ jsou všechny banky a pobočky zahraničních bank působící na území České republiky a další fyzické osoby podle zvláštního zákona.

Jako členská země EU poskytuje místní trh úvěry a úvěrové nástroje za tržních podmínek, které jsou dostupné zahraničním investorům.

Česká republika respektuje článek VIII MMF.

Peníze a bankovní systém

Velké tuzemské banky patří do evropských bankovních skupin. Většina působí konzervativně a soustředí se téměř výhradně na tuzemský český trh. I přes krizi COVID-19 zůstávají české banky zdravé. Výsledky pravidelných zátěžových testů bankovního sektoru, které provádí Česká národní banka, opakovaně potvrzují silný stav českého bankovního sektoru, který je považován za odolný vůči případným šokům. Výsledky nejnovějšího zátěžového testu provedeného Českou národní bankou jsou k dispozici na <https://www.cnb.cz/en/financni-stabilita/stress-testing/bankovni-sektor/>. K 31. lednu 2021 činila celková aktiva komerčních bank podle údajů České národní banky 8 661 miliard Kč (zhruba 395 miliard USD). Zahraniční investoři mají přístup k bankovním úvěrům na místním trhu a úvěry jsou obecně přidělovány za tržních podmínek.

Česká národní banka má 10 korespondenčních bankovních vztahů, včetně JP Morgan Chase Bank v New Yorku a Royal Bank of Canada v Torontu. Česká republika v posledních třech letech neztratila žádné korespondenční bankovní vztahy a nejsou žádné vztahy v ohrožení.

Česká republika v současnosti kryptoměny nereguluje.

Devizové a remittance

Devizové zásady

Propuknutí COVID-19 způsobilo výrazné oslabení české koruny, a to především v 1. až 2. čtvrtletí 2020. Mezi únorem a květnem 2020 koruna oslabila z 25 Kč na 27,3 Kč za EUR a z 22,9 Kč na 25 Kč za USD.

Koruna se však do února 2021 vzpamatovala na 25,8 CZK/EUR a 21,4 CZK/USD.

Kč je plně směnitelná a volně plave. Česká národní banka vykonává dohled nad devizovým trhem a jeho dodržováním devizových předpisů. Zákon umožňuje přepočítání na jakoukoli měnu.

Zásady pro převod peněz

Veškeré mezinárodní převody zisků a licenčních poplatků souvisejících s investicemi lze provádět volně. Americko-česká bilaterální investiční smlouva zaručuje repatriaci výnosů z amerických investic v České republice. Na repatriaci zisků z České republiky se ale vybírá 15procentní srážková daň. Tato daň je snížena podle podmínek platných smluv o zamezení dvojího zdanění. Pro odebrání kapitálu neexistují žádné administrativní překážky. Průměrné zpoždění pro výplatu výnosů z investic odpovídá mezinárodnímu standardu tří pracovních dnů.

Suverénní investiční fondy

Česká vláda neprovozuje suverénní investiční fond.

7. Státní podniky

Ministerstvo financí spravuje politiku vlastnictví státu. Státní podniky (SOE) jsou strukturovány jako akciové společnosti, státní podniky, národní podniky, společnosti s ručením omezeným a komanditní společnosti. Státní podniky jsou ve vlastnictví jednotlivých ministerstev, ale jsou řízeny podle své podnikatelské organizační struktury definované zákonem a jsou povinny zveřejňovat výroční zprávu, zveřejňovat účetní knihy a podrobovat se nezávislému auditu. Případný střet zájmů upravuje stávající zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, a zákon č. 14/2017 Sb., o změně zákona o střetu zájmů. Legislativa o státní službě, která nabyla účinnosti 1. ledna 2015, stanovila opatření k zamezení politického ovlivňování veřejné správy, včetně fungování státních podniků.

Soukromým podnikům je obecně dovoleno soutěžit s veřejnými podniky za stejných podmínek, pokud jde o přístup na trhy, úvěry, vládní zakázky a další obchodní operace. Státní podniky nakupují nebo dodávají zboží a služby od soukromého sektoru a zahraničních firem. Státní podniky podléhají stejným domácím účetním standardům, pravidlům a daňovým zásadám jako jejich soukromí konkurenti a ve srovnání se soukromými subjekty jim nejsou poskytovány žádné materiální výhody. Státem vlastněné nebo většinové státní společnosti působí v několika (strategických) odvětvích, včetně energetiky, poštovních služeb, informací a komunikací a dopravy.

Česká republika má 52 100% vlastněných státních podniků a tři majoritně vlastněné státní podniky (kromě těch v likvidaci). Stoprocentní státní podniky zaměstnávají zhruba 78 000 lidí a vlastní aktiva v hodnotě více než 487 miliard Kč (přibližně 22,2 miliardy USD). Seznam všech společností s podílem státního podílu je v češtině dostupný na: <https://www.komora.cz/legislation/167-19-strategie-vlastnicke-politiky-statu-t-20-12-2019/> .

Česká republika jako člen OECD prosazuje Zásady správy a řízení společností OECD a přidružené směrnice pro správu a řízení společností pro státní podniky. Státní podniky podléhají stejné legislativě jako soukromé podniky, pokud jde o jejich obchodní aktivity.

Program privatizace

V důsledku několika vln privatizace je nyní velká většina české ekonomiky v soukromých rukou. Privatizace byly obecně otevřeny zahraničním investorům. Ve skutečnosti byla většina velkých státních podniků privatizována se zahraniční účastí. Vláda vyhodnocuje všechny investiční nabídky pro státní podniky. Mnoho konkurentů tvrdilo v souvislosti s privatizacemi v minulosti netransparentní nebo nekalé praktiky.

8. Odpovědné obchodní jednání

Koncept odpovědného obchodního chování (RBC) je nyní široce chápán a každým rokem jej v České republice zavádí více společností. Vláda jako přívrženec Směrnic OECD pro nadnárodní společnosti (MNE) a hlavních zásad OSN pro podnikání a lidská práva podporuje společenskou odpovědnost podniků (CSR) a povzbuzuje místní i zahraniční podniky, aby přijaly přístup „due diligence“ na principy RBC. České národní kontaktní místo (NKP) působí od roku 2013 na MPO: <https://www.mpo.cz/dokument75865.html>. Pracovní skupinu NKP tvoří zástupci vlády, zaměstnavatelských organizací (Svaz průmyslu a obchodu), zaměstnaneckých organizací (Českomoravská konfederace odborových svazů) a nevládních organizací. NKM úzce a aktivně spolupracuje s ostatními regionálními NKM za účelem sdílení osvědčených postupů, postupů a zkušeností.

Ve spolupráci s Komisí OSN pro podnikání a lidská práva schválila vláda ČR v roce 2019 Národní akční plán (NAP) pro CSR na léta 2019-2023. Hlavním cílem NAP je stanovit základní principy a motivovat podniky a veřejnou správu k dobrovolné realizaci konkrétních CSR projektů. Sekce udržitelného rozvoje Rady kvality ČR vytvořila v roce 2015 národní Informační CSR portál, který poskytuje firmám, nevládním organizacím, zástupcům státní správy a veřejnosti aktuální informace o CSR v ČR.

Vláda přísně a účinně prosazuje legislativu v oblasti lidských práv, pracovních práv, ochrany spotřebitele a ochrany životního prostředí, aby chránila jednotlivce před nepříznivými dopady na podnikání. Domácí standardy jsou obecně velmi vysoké. Nedbalost nebo nedodržení této legislativy má vážné následky.

Akcionáři jsou chráněni legislativou, která jasně popisuje právní procesy, organizační struktury, správu a řízení všech složek podnikání, včetně zainteresovaných stran.

Společnosti nejsou povinny zveřejňovat informace o svých RBC nebo CSR aktivitách. Různé místní nevládní organizace monitorují a radí CSR programy, jako je Asociace pro společenskou odpovědnost firem, Business Leaders Forum a Byznys pro společnost. Asociace pro CSR je

hostitelským subjektem v České republice pro UN Global Compact, strategickou politickou iniciativu OSN pro podniky, které se zavázaly sladit své operace a strategie s 10 všeobecně uznávanými principy v oblastech lidských práv, práce, životního prostředí, a protikorupční.

Platby za těžbu nerostů v České republice se řídí horním zákonem, který ukládá zpracovávat platby za vydobyté nerosty i za vydobytá území. Mezinárodní obchod s ropou, zemním plynem a nerostnými surovinami nepodléhá žádné zvláštní právní úpravě; řídí se obecnými pravidly mezinárodního obchodu. Česká republika není zemí vyhovující Iniciativě pro transparentnost těžebního průmyslu (EITI) ani kandidátskou zemí EITI. Česká vláda dodržuje Pokyny OECD pro náležitou péči pro odpovědné dodavatelské řetězce nerostů z oblastí postížených konflikty a vysoce rizikových oblastí. MOIT odpovídá za implementaci a dodržování předpisů.

Česká republika se 14. listopadu 2013 připojila k dokumentu Montreux o soukromých vojenských a bezpečnostních společnostech.

Dodatečné zdroje

Ministerstvo zahraničí

- Country Reports on Human Rights Practices (<https://www.state.gov/reports-bureau-of-democracy-human-rights-and-labor/country-reports-on-human-rights-practices/>);
- Zpráva o obchodování s lidmi (<https://www.state.gov/trafficking-in-persons-report/>);
- Pokyny k implementaci „hlavních zásad OSN“ pro transakce spojené se zahraničními vládními koncovými uživateli pro produkty nebo služby s možností dohledu (<https://www.state.gov/key-topics-bureau-of-democracy-human-rights-and-labor/due-diligence-guidance/>) a;
- Severokorejské doporučení pro sankce a prosazování opatření (https://home.treasury.gov/system/files/126/dprk_supplychain_advisory_07232018.pdf).

Ministerstvo práce

- Zpráva Findings on the Worst Forms of Child Labor Report (<https://www.dol.gov/agencies/ilab/resources/reports/child-labor/findings>);
- Seznam zboží vyrobeného dětskou prací nebo nucenou prací (<https://www.dol.gov/agencies/ilab/reports/child-labor/list-of-goods>);
- Sweat & Toil: Child Labor, Forced Labor, and Human Trafficking Around the World (<https://www.dol.gov/general/apps/ilab>) a;
- Comply Chain (<https://www.dol.gov/ilab/complychain/>).

9. Korupce

Současná legislativa kriminalizuje placení i přijímání úplatků bez ohledu na národnost pachatele. Trest odnětí svobody za úplatkářství nebo zneužití pravomoci může úředníkům dosáhnout až 12 let. Vyskytlo se několik úspěšných případů stíhání korupce, i když někteří odborníci poznamenali, že řízení může být zdlouhavé a může docházet k průtahům. Národní centrála pro organizovaný zločin (NCOZ) je primárně odpovědná za vyšetřování případů korupce na vysoké úrovni, nicméně někteří odborníci vyjádřili obavy z těžkopádných procesních požadavků. Protikorupční zákony povolují zabavování vynosů nebo nástrojů trestné činnosti a vztahují se stejně na české i zahraniční investory.

Česká legislativa ukládá zákonodárcům, členům kabinetu a dalším vybraným veřejným funkcionářům povinnost každoročně přiznat svůj majetek. Souhrnná prohlášení jsou k dispozici online a kompletní prohlášení jsou k dispozici na vyžádání od Ministerstva spravedlnosti, které může za jejich nedodržení uložit sankce až do výše 50 000 Kč (přibližně 2 280 USD). Zákon také vyžaduje, aby soudci, státní zástupci a ředitelé výzkumných institucí zveřejnili svůj majetek, jejich prohlášení však nejsou z bezpečnostních důvodů veřejně dostupná.

Kromě zákona o zveřejňování finančních informací vláda upravuje financování politických stran, veřejné zakázky a registr veřejných zakázek. Zákon o registru veřejných zakázek ukládá všem celostátním, krajským a místním úřadům i soukromým společnostem zveřejňovat

všechny nově uzavřené smlouvy (včetně dotací a návratných finančních výpomocí) v hodnotě 50 000 Kč (2 280 USD) a vyšší. do 30 dnů; nedodržení vede k neplatnosti smluv. Kromě toho jsou od listopadu 2019 velké státní společnosti povinny zveřejňovat všechny smlouvy, s výjimkou omezených okolností. Registr smluv má webové stránky pouze v češtině na adrese: <https://smlouvy.gov.cz/> .

Zákon o veřejných zakázkách vyžaduje, aby každý zadavatel zveřejnil vítězné zakázky na svých webových stránkách do 15 pracovních dnů od podpisu. Až na omezené výjimky zákon nařizuje pro všechny veřejné zakázky více než jednoho uchazeče a požaduje, aby uchazeči před podáním nabídky zveřejnili svou vlastnickou strukturu. Kromě obecného zákona o střetu zájmů řeší zákon o veřejných zakázkách také některé otázky střetu zájmů související se státními zakázkami. Evropská komise a nejnovější hodnotící zpráva Skupiny států proti korupci Rady Evropy (GRECO) identifikovaly oblasti, kde by česká legislativa v oblasti střetu zájmů mohla být posílena. Česká republika v reakci na to schválila novelu českého zákona o střetu zájmů. Další akce, jako je posílení pravidel týkajících se lobbingu,

Prezident Zeman podepsal zákon o „prospěšném vlastnictví“ dne 22. ledna 2021. Zákon je součástí transpozice úmluvy EU o boji proti praní špinavých peněz a financování terorismu a vyžaduje transparentnost, pokud jde o skutečné (neboli „skutečné“) vlastnictví. společností usilujících o dotace nebo veřejné zakázky. Zákon zakazuje anonymně vlastněným společnostem žádat o veřejné dotace nebo výběrová řízení, ačkoliv bez soudního nálezu neopravňuje úředníky napadnout nesrovnalosti nebo nesrovnalosti ve vlastnické struktuře společnosti.

Podle zákona, který vstoupil v platnost v lednu 2020, musí být kandidáti na pozice v dozorčích radách ve státních podnicích vybíráni jasným, transparentním procesem, který upřednostňuje technickou odbornost a je posuzován poradním výborem, jehož členy jsou apolitičtí odborníci. Vláda zvláště doporučuje společnostem dodržovat interní kodexy chování, které mimo jiné zakazují uplácení veřejných činitelů.

Vláda ratifikovala Úmluvu OECD o boji proti úplatkářství v roce 2000 a Úmluvu OSN proti korupci v roce 2014. Podle hodnotící zprávy fáze 4 OECD z roku 2017 by Česká republika měla podniknout kroky ke zlepšení prosazování svých zákonů o zahraničním úplatkářství, zvýšit úsilí při odhalování, vyšetřovat a stíhat zahraniční úplatky, zvýšit ochranu oznamovatelů a lépe uplatňovat trestní odpovědnost podle zákona o právnických osobách.

Několik nevládních organizací, jako je Frank Bold, Transparency International a Anticorruption Endowment, dostává zprávy o korupci online. Hlášení se nejčastěji týkají menších trestných činů, jako jsou pokusy podplatit policisty nebo jiné veřejné činitele za účelem získání výhod nebo vyloučení odpovědnosti. I když neexistuje zvláštní zákon na ochranu nevládních organizací zapojených do vyšetřování korupce, činnost nevládních organizací je chráněna Listinou základních práv a svobod, která chrání občanskou společnost a svobodu projevu.

Zdroje pro hlášení korupce

Kontakt na vládní agenturu odpovědnou za boj proti korupci:

Odbor střetu zájmů a protikorupční oddělení

Protikorupční oddělení

Ministerstvo spravedlnosti ČR

Vyšehradská 16

12800 Praha 2

www.justice.cz

+420 221 997 595

korupce@msp.justice.cz

Kontakt na „hlídací“ organizace:

Transparency International Česká republika

Sokolovská 260/143

+420-224 240 895

posta@transparency.cz

www.transparency.cz

Frank Bold
Údolní 33, Brno
tel: +420 545 213 975
info@frankbold.org
www.frankbold.org

Anticorruption Endowment
Nadacni Fond Proti Korupci
Revoluční 8, building A, 5th floor, 110 00 Praha 1
+420 226 209 047
info@nfpk.cz
www.nfpk.cz

10. Politické a bezpečnostní prostředí

Riziko politického násilí je v České republice extrémně nízké. Dvě historické politické změny – sametová revoluce, která ukončila komunistickou éru v roce 1989, a rozdělení Československa na Českou republiku a Slovensko v roce 1993 – proběhly bez ztrát na životech a výraznějších násilí. Politické instituce, o které se opírá parlamentní demokracie, obecně fungují hladce. Volby vyústily v řádné a pokojné změny vlády.

11. Pracovní politika a praxe

Historicky silný a dobře rozvinutý strojírenský průmysl, jeden z klíčových tahounů českého exportu, vyžaduje široké spektrum technicky kvalifikovaných pracovníků, zahrnující celé spektrum profesí od dělníků až po inženýry a konstruktéry. Rychle rostoucí odvětví elektroniky a informačních technologií také vytváří poptávku po vysoce kvalifikovaných pracovnících. Navzdory krizi COVID-19 čelí klíčový hospodářský růst a exportem poháněná odvětví výzvě poptávky po vysoce kvalifikovaných technických pracovnících, která převyšuje nabídku. Robotická automatizace a digitalizace také ovlivňuje mnoho průmyslových odvětví.

Široká dostupnost vzdělané, relativně nízkopříjmové pracovní síly v České republice na prahu západní Evropy byla v 90. letech velkým lákadlem pro zahraniční investory. Zatímco mzdový rozdíl se nadále zmenšuje a proces příjmové konvergence odráží ekonomický růst České republiky v posledních letech, české mzdy stále výrazně zaostávají za mzdami sousedů, jako je Německo a Rakousko. V roce 2020 se mzdová úroveň podle Českého statistického úřadu zvýšila v průměru o 4,4 procenta. Zatímco míra nezaměstnanosti vzrostla v roce 2020 kvůli COVID-19 podle ministerstva financí na 3,3 procenta, zůstala nejnižší v EU. Míra nezaměstnanosti v České republice byla podle Eurostatu v lednu 2021 3,2 procenta oproti průměru EU-27 7,3 procenta. Nicméně, míra nezaměstnanosti se mezi regiony výrazně liší. V únoru 2021 byla míra nezaměstnanosti nejnižší v Pardubickém kraji (3,17 procenta) a nejvyšší v Karlovarském kraji (6,02 procenta).

Pro pracovníky propuštěné z ekonomických důvodů existuje pojištění v nezaměstnanosti a další programy sociální záchranné sítě. Pracovní právo rozlišuje mezi propouštěním a propouštěním.

České právo zaručuje českým pracovníkům právo zakládat nezávislé odbory a vstupovat do nich podle vlastního výběru bez povolení nebo přehnaných požadavků. Umožňuje jim vykonávat svou činnost bez rušení. Právo svobodně se sdružovat se vztahuje jak na občany, tak na zahraniční pracovníky. Zákon počítá i s kolektivním vyjednáváním. Zakazuje anti-odborovou diskriminaci a neuznává odborovou činnost jako platný důvod k propuštění. Pracovníci ve většině povolání mají zákonné právo na stávku, pokud mediační úsilí selže, a toto právo zpravidla uplatňují.

Stávky mohou být omezeny nebo zakázány v odvětvích základních služeb, jako je zdravotnictví, služby dodávek elektřiny/vody, řízení letového provozu a odvětví ropy, zemního plynu a jaderné energie. Příslušníci ozbrojených sil, státní zástupci a soudci nesmějí zakládat odbory ani stávkovat. Pouze odbory mohou právně zastupovat pracovníky, včetně nečlenů. Pracovní spory se řeší v občanském soudním řízení. V posledním roce neproběhly žádné stávky, které by představovaly investiční riziko.

12. US International Development Finance Corporation (DFC) a další programy investičního pojištění

Dvoustranná dohoda byla podepsána v roce 1990 mezi předchůdcem DFC – Overseas Private Investment Corporation (OPIC) – a Českou republikou. Finanční programy OPIC včetně investičního pojištění jsou v ČR dostupné od roku 1991. Česká republika se však transformovala do vysokopříjmové ekonomiky a obecně již nesplňuje podmínky pro podporu DFC. Jednou z výjimek je oznámení vlády USA z 15. února 2020, že poskytne až 1 miliardu USD na financování prostřednictvím DFC zemím střední a východní Evropy v rámci iniciativy Three Seas Initiative na posílení energetické bezpečnosti a hospodářského růstu v regionu. DFC schválilo v prosinci 2020 první tranši americké podpory pro Three Seas Fund ve výši 300 milionů USD.

Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD) souhlasila 24. března 2021 s žádostí českého kabinetu vrátit se jako investor do České republiky po 13leté pauze, aby pomohla zmírnit dopady pandemie COVID-19 na ekonomiku. EBRD se plánuje dočasně (maximálně pět let) zapojit do investičních projektů v ČR a zaměří se především na pomoc soukromého sektoru.

Česká republika je členem Multilaterální agentury pro investiční záruky (MIGA) skupiny Světové banky.

13. Statistika přímých zahraničních investic a zahraničních portfoliových investic

---

Ekonomická data	Zdroj statistik hostitelské země*		USG nebo mezinárodní statistický zdroj		USG nebo mezinárodní zdroj dat: BEA; MMF; Eurostat; UNCTAD, jiný
	Rok	Množství	Rok	Množství	
Hrubý domácí produkt (HDP) hostitelské země (mil. USD)	2020	\$258,002	2019	\$250,681	www.worldbank.org/en/country

---

Přímé zahraniční investice	Zdroj statistik hostitelské země*		USG nebo mezinárodní statistický zdroj		USG nebo mezinárodní Zdroj dat: BEA; MMF; Eurostat; UNCTAD, jiný
Americké přímé zahraniční investice v partnerské zemi (mil. USD, pozice akcií)	2019	\$1,727.6	2019	\$4,815	Data BEA dostupná na https://www.bea.gov/international/direct-investment-and-multinational-enterprises = comprehensive-data
PZI hostitelské země ve Spojených státech (mil. USD, pozice akcií)	2019	\$717.7	2019	N/A	Data BEA dostupná na https://www.bea.gov/international/direct-investment-and-multinational-enterprises = comprehensive-data
Celkový objem příchodích přímých zahraničních investic jako % hostitelského HDP	2019	65.3%	2019	69.2%	Údaje UNCTAD jsou k dispozici na https://unctad.org/en/Pages/DIAE/World%20Investment%20Report/Country-Fact-Sheets.aspx

*Zdroje: Český statistický úřad (www.czso.cz), Česká národní banka (https://www.cnb.cz/cnb/obiee_pzi).

Tabulka 2: Klíčové makroekonomické údaje, USA FDI v hostitelské zemi/ekonomice

Od roku 2015 Česká národní banka eviduje přeshraniční stavy vlastního kapitálu u kotovaných akcií (v souladu s mezinárodními manuály ESA 2010 a BPM6) v tržní hodnotě namísto v účetní hodnotě, než aby oceňovala PZI jako součet historických toků, které je metodologie používána Spojenými státy. To vysvětluje velký rozdíl mezi americkými a českými údaji za rok 2019.

Přímé investice z/do dat o ekonomice protějšku

Od pěti nejlepších zdrojů/po pět nejlepších destinací (americké dolary, miliony)

Přímé vnitřní investice			Přímé investice ven		
Celkem dovnitř	170,044	100%	Total Outward	44,075	100%
Holandsko	30,914	18%	Holandsko	13,838	31%

Lucembursko	30,306	18%	Lucembursko	10,197	23%
Německo	25,973	15%	Slovensko	3,875	9%
Rakousko	17,432	10%	Kypr	3,417	8%
Francie	11,940	7%	Spojené království	3,147	7%

„0“ představuje částky zaokrouhlené na +/- 500 000 USD.

Tabulka 3: Zdroje a cíle PZI

Žebříček MMF pro pět největších zdrojů a destinací objemu FDI je v souladu s údaji České národní banky. Údaje Mezinárodního měnového fondu a České národní banky pro přímé investice směrem dovnitř se liší až o 4 procenta a údaje pro přímé investice směrem ven se liší až o 16 procent. Tato statistická zkreslení jsou důsledkem globálního přijetí revidované srovnávací definice OECD pro přímé zahraniční investice, která je navržena tak, aby diskontovala investiční toky od subjektů pro zvláštní účely.

Hlavní zdroje a destinace českých přímých zahraničních investic představují kombinaci hlavních obchodních partnerů EU a zvýhodněných daňových režimů. Na počátku 90. let se Nizozemsko stalo oblíbeným místem pro firemní registraci pro domácí i zahraniční podniky působící v České republice. V posledních letech byly hlavním důvodem pro registraci podniku v Nizozemsku příznivé daně z příjmu právnických osob, které stimulovaly rychlý rozvoj offshore podnikových struktur v České republice. I když se to rozplynulo (sazby daně z příjmu právnických osob v České republice a Nizozemsku jsou téměř stejné), Nizozemsko zůstává oblíbenou platformou pro velké korporace díky své robustní síti ochrany investičních dohod. Lucembursko láká české podniky z podobných důvodů. Mezi další partnerské země FDI,

Aktiva portfoliových investic

Pět nejlepších partnerů (miliony, současné americké dolary)

Celkový			Akciové cenné papíry			Celkové dluhové cenné papíry		
Všechny země	32,450	100%	Všechny země	18,067	100%	Všechny země	14,384	100%

Lucembursko	6,093	19%	Lucembursko	5,056	28%	Holandsko	2,063	14%
Spojené státy	3,823	12%	Spojené státy	2,770	15%	Slovensko	2,046	14%
Rakousko	3,419	11%	Belgie	2,068	11%	Rakousko	1,832	13%
Slovensko	2,508	8%	Irsko	1,588	9%	Polsko	1,507	10%
Holandsko	2,297	7%	Rakousko	1,587	9%	Spojené státy	1,052	7%

Tabulka 4: Zdroje portfoliových investic

Česká národní banka neuvádí vlastní statistické údaje o portfoliových investicích podle jednotlivých zemí, ale na svých webových stránkách uvádí odkaz na údaje MMF. Pokud jde o aktiva portfoliových investic za všechny země, výsledky MMF za rok 2019 odpovídají údajům České národní banky.

14. Kontaktujte pro více informací

Ekonomická sekce – Velvyslanectví USA Praha

Tržiště 15, 118 01 Praha 1

+420 257 022 000

PragueInvestmentClimate@state.gov